

ਮਦਦ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬੁਲਾ ਕੇ 2 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ, 5 ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਲੁਧਿਆਣਾ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ। ਬਾਣਾ ਟਿੱਬਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਲੁਠਾਣ ਵਾਲੇ 5 ਦੋਸੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਚ ਮਨੁੱਗਰਵਰ, ਕਾਕਾ ਸੈਮ, ਬੰਟੀ, ਕਾਲੂ ਅਤੇ ਪਵੇਸ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋਸੀ ਮਨੁੱਗਰਵਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਕੇ ਬਾਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਿਟੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੀਆਂ ਉੱਡੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲੱਗੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ

ਜਲੰਧਰ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ। ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 16 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 2 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਸਵੱਛਤਾ ਪੰਦਰਵਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਫਰਿਜ਼ਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਡੀ. ਆਰ. ਐੱਮ. ਸੰਜੇ ਸਾਹੂ ਖੁਦ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਵਾਈ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ 'ਇਕ ਤਰੀਕ-ਇਕ ਘੰਟਾ' ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਕਿਰਤ ਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜੰਗਰ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਵਾਈ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉੱਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਬੁਕਿੰਗ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਗੇ ਡਸਟਬਿਨ ਕੂੜੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਦਬੂ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਸਟਬਿਨ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਟਿਕਟ ਬੁਕਿੰਗ ਲਈ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਗੰਦਗੀ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੰ. 1 ਦੀਆਂ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਨਾਲ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜੋ ਸਵਾਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੂੰਹ ਚਿੜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਵੱਛ 11 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ

ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਢਰਸ ਇੰਨੇ ਗੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਵਾਈ ਹਾਲਤ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਾਬ ਦਿਖਾਈ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੱਚਾ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗਰ ਸਵਾਈ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਏਰੀਏ 'ਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਸਿਟੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੰ. 5 ਦੀ ਕੰਧ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੱਗੇ ਡੱਪ ਵੀ ਕੂੜੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਸਨ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਡੀ. ਆਰ. ਐੱਮ. ਸੰਜੇ ਸਾਹੂ ਇਕ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਕੂੜਾ ਡੱਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕਦੇ ਕੂੜਾ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਇਦ ਉਹ ਫਰਿਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਜਲੰਧਰ ਸਿਟੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਢਰਸ ਇੰਨੇ ਗੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਵਾਈ ਹਾਲਤ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਾਬ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਚੀਫ ਹੋਲਡਰ ਇੱਸ. ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਕਲਯੁਗੀ ਸਮੇਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਬਣ ਰਹੇ ਨੇ ਹੈਵਾਨ, ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਨੇ ਹਵਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ। ਅੱਜ-ਕੱਲ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀਆਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਤਰੇਏ ਪਿਤਾ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੁਆਂਢੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਹੈਵਾਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਹਵਸ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਹਵਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੰਗਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਐਕਟਰ ਦੋਖਿਆ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਲਗਭਗ 15 ਕੇਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਚ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮਾਂ 'ਤੇ ਗੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਦੇ ਕੇਸ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਆਂਢੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ 'ਚ ਇਕੱਲੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੰਗਰ 2 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗੁਆਂਢ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ 2 ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਖਾਣ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਖਾਸਾ ਦੇ ਕੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਰੋਕਾ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਘਰ 'ਚ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੰਮ 'ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੱਜਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲੇ ਲੇਬਰ ਕੁਆਰਟਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸੰਸਥਾ 'ਫੁਰ ਗੁੱਡ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ' ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦਸੰਬਰ 2020 'ਚ ਮੋਤੀ ਨਗਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਇਕ ਕਰੈਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਕਰੈਚ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ-ਲਿਖਾਉਣਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਵਾਸ਼ਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਥੇ ਆਸਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਤੀ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਕਰੈਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੜ੍ਹੋ: ਫਿੱਟਨੈਸ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਆੜ 'ਚ ਜਿਮਨੇਟਿਕਸ ਦਾ ਖੇਡਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਿਰੰਗ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਸਲੇਮ ਟਾਈਪੀ ਪੁਲਸ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਭਤੀਜੀ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ, ਬੇਟੇ ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਲੇਬਰ ਕੁਆਰਟਰ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਉਹ ਉਹ ਕੰਮ 'ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਿਓਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕੀਤਾ। ਥਾਣਾ ਹੋਬੰਦਾ ਪੁਲਸ ਨੇ 17 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਇਕ ਮਤਰੇਏ ਪਿਤਾ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਗਰਭਵਤੀ ਨਾ ਹੋਏ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧਕ ਗੋਲੀਆਂ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਗ੍ਰੀਸਮਕਾਲੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ-2024 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

ਪਹਿਲਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਗ੍ਰੀਸਮਕਾਲੀਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਠਾ ਲਿਖੀ ਅਤਿਰਿਕਤ ਗ੍ਰੀਸਮਕਾਲੀਨ ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋਣਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Table with 10 columns: Train No., Start Station, End Station, Departure, Arrival, Frequency, etc. It lists various special train services for the summer season.

Table with 10 columns: Train No., Start Station, End Station, Departure, Arrival, Frequency, etc. It lists various special train services for the summer season, continuing from the previous table.

Advertisement for the Indian Railways website, including the URL www.nrdianrailways.gov.in and contact information for the National Emergency Triage and Analysis System (NETS).

ਸੰਪਾਦਕੀ ਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ 'ਪਰਿਵਰਤਨ ਚਿੰਤਨ' ਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਖਿਆ ਸਟਾਫ ਮੁਖੀ (ਸੀਡੀਐੱਸ) ਜਨਰਲ ਅਨਿਲ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਬਲਾਂ ਲਈ 'ਸਾਂਝੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ' ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵੀ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਉਹ ਥੰਮ੍ਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨੂੰ 'ਭਵਿੱਖੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ' ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਬੀਏਟਰ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਉੱਦਮ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਅਪਰੇਸ਼ਨਲ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਭਿੱਯੋਗ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਖ਼ਬਰਾਂ ਬਣੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਮਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਬਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਵਾਜ਼ਨ ਬਿਠਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰੇਕ ਸੈਨਾ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਅਭਿੱਯੋਗਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਰਲੇਵੇਂ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸੌਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬੈਠਾ ਭਾਰਤ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ। ਇੱਕੋਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ 'ਚ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਰਬਾਦੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇਹਤਿਆਜ਼ ਨਾਲ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੀਏਟਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਏਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਾਂਡਾਂ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫੌਜੀ ਉਲੰਘਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ 'ਪਰਿਵਰਤਨ ਚਿੰਤਨ' ਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਖਿਆ ਸਟਾਫ ਮੁਖੀ (ਸੀਡੀਐੱਸ) ਜਨਰਲ ਅਨਿਲ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਬਲਾਂ ਲਈ 'ਸਾਂਝੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ' ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵੀ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ ਉਹ ਥੰਮ੍ਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨੂੰ 'ਭਵਿੱਖੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ' ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਬੀਏਟਰ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਉੱਦਮ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਅਪਰੇਸ਼ਨਲ ਢਾਂਚੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਭਿੱਯੋਗ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਖ਼ਬਰਾਂ ਬਣੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਮਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਬਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਵਾਜ਼ਨ ਬਿਠਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰੇਕ ਸੈਨਾ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਅਭਿੱਯੋਗਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਰਲੇਵੇਂ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸੌਖ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬੈਠਾ ਭਾਰਤ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਏਕੀਕਰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ। ਇੱਕੋਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ 'ਚ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਰਬਾਦੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇਹਤਿਆਜ਼ ਨਾਲ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੀਏਟਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਏਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਾਂਡਾਂ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉੱਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫੌਜੀ ਉਲੰਘਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਅਤਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਮੁਨਾਫ਼ਾ, ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰ

ਅਰੁਣ ਮੈਰਾ

ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਣੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਅਰੁਣ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਮੰਡੀ 'ਤੇ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਰੁਣ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਡੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਮੰਡੀਆਂ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਜਿੱਥੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਮਾਪ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਪੁੰਜੀ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੁੰਜੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁੰਜੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਪੁੰਜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੈ।

ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ? ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਦਾਇਰੇ 'ਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲੰਬੀ ਰਾਤ ਡਾਢੇ ਜਿੰਨਸ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਤੇ ਸੈਂਸੇਕਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਰਹੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੱਜਕਲ੍ਹ 'ਚ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਵਿੱਚ ਜਿ ਆਦਾਤਰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਲਾਕ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੰਬਈ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ (ਬੀਐੱਸਐੱਚ) ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸੀ। 1990ਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁੰਜੀ ਤੇ ਪੁੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਮੰਡੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ। ਵੈੱਬਰ ਕੰਪੈਟਿਲੇਂਟ, ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਬੈਂਕਰ ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ। ਬੰਗਲੁਰੂ ਤੇ ਗੁਰੁਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਫੈਲਦੀ ਹੋਈ ਮਾਰਕੀਟ ਮਿਲੀ। ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਫੈਲਾਓ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਉੱਧਰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਵੇਸ਼ਨ ਵਾਂਗ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮੰਡੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਜੱਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ।

ਮੰਡੀ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਕਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਵਟਣ-ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਉਮਰ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖ਼ਰੀਦੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਹੀ ਕਰੰਸੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ 'ਫਿਲਾਸਫਰ ਕੌਨਿਨ ਕਰਾਤਾਨੀ ਨੇ 'ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਢਾਂਚਾ: ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਤੋਂ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਤੱਕ' ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਵੇਂ ਰੁਖ਼ (ਵਰਟੀਕਲ) ਅਤੇ ਲੈਟਵੇਂ ਰੁਖ਼ (ਹੋਰੀਜ਼ਨਟਲ) ਢਾਂਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਖੜ੍ਹਵੇਂ ਹਨ। ਪਿੱਤਰਾਂ, ਰਾਜੇ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਮੁਖੀਆਂ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੁਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਤੋਂ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ। ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਪੁੰਜੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੁੰਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਪੁੰਜੀ ਨੂੰ ਬਦਲੇ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਲੈਟਵੇਂ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰ ਖੜ੍ਹਵੇਂ ਢਾਂਚਾ ਹੈ। ਲੋਕ

ਦੇ ਕੇ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਸੱਖਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਜਨਤਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਖਾਤਰ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਡੀਪੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਸਮਾਜ ਕਸ਼ਟ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨਿਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕਦਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਸ਼ਾ (ਐਂਡ੍ਰੀ ਡਿਟਡ ਸੋਲ) ਰਲੇਥ ਐਕਟਿਵਿਸਟ) ਅਤੇ ਆਗਵਾਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰੇਲੂ ਕਾਮਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਖਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਵੀਆਂ ਅਤੇ ਲੈਟਵੀਆਂ/ਕਾਟਵੀਆਂ ਤੇਜ਼ਾ ਦਰਬਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਵਿਚ ਗੁੰਦ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਤਾਣੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਾਸਕ (ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ) ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਖੜ੍ਹਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲਕਵੇਂ ਸਬੰਧ ਕਾਟਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਾਟਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਾਣੇ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਪੀਊ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ 2023 ਵਿਚ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਾਲੋਂ ਨਿਰੰਬੁਧ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਤਕੜੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਯੂਸੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਗਲੋਬਲ ਸਾਊਥ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਭਾਰਤ (85 ਡੀਸਦ) ਅਤੇ ਇਸ

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੜ੍ਹੀ ਪੁਲ ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਉੱਪਰ ਹੋਇਆ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਇਕੱਠ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ 'ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ' ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਅੱਜ ਹਲਕਾ ਸਮਰਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਕੱਚੀ ਜਾ ਰਹੀ 'ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ' ਯਾਤਰਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਇਸ 'ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ' ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਮਾਛੀਵਾੜਾ 'ਤੇ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਖਾ-ਖਾ 'ਤੇ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੇਰਲ ਅੰਜੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨੌ ਸਮਰਾਲਾ ਰੋਡ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਨੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਪੀ. ਡੀ. ਡੀ. ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਾਨਾ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਨਮਨਾਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਦਾ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਦੇਖ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਾਗੋ-ਬਾਗੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ ਯਾਤਰਾ' ਵਿੱਚ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ

ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਤਾ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇਗਾ। ਬੈਨੀਪਾਲ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸੈਂਕੜੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਵਰਕਰ ਦਾ ਰਿਟੀ ਹਰਾਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ। 'ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ' ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਾਜਕ ਵਲੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ।

ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਚੋਣ ਰੌਣਕਾਂ

ਫਰੀਦਕੋਟ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਅਨਮੋਲ ਅਤੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੇ ਰੁੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ

ਸੰਗਾ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ 'ਆਪ' ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰਮਜੀਤ ਅਨਮੋਲ
ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਸਾਬਕਾ ਐੱਸਪੀ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੱਟੀਆਂ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿੱਬੜ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੇਮੌਸਮੀ ਬਰਸਾਤ ਕਾਰਨ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਪਛੜ ਗਈ ਹੈ ਤੇ

ਵਾਢੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਛੜਣ ਦਾ 'ਆਪ' ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਹਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਨਮੋਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਪੰਝ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਗਪਗ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਫੌਜ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਚੋਣ ਜ਼ਬਾਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤਹਿਤ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਪਟਿਆਲਾ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ -ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਊਰੋ- ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜ਼ਬਾਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੀਸੀਐੱਮਸੀ ਕਮੇਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜਪੁਰਾ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਾਈਮ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਸਣੇ ਕਿਉਥੇ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਜ਼ ਮਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀਈਓ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ 6 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਆਰਟੀਆਈ ਕਾਰਕੁਣ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਜ਼ਬਾਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਨਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫੋਰ ਉਭਣ ਦਸਤੇ ਨੇ ਸਿਨੇਮੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਜਾਂਚ ਮਗਰੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਮ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਮਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਵਰੁਣ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਹ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਧਰ, ਸੀਈਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਈਓ ਦਫ਼ਤਰ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰੋਆਇਲ ਪਟਿਆਲਾ ਕਲਚਰ ਐਂਡ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਈਟੀ ਵਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿਖੇ ਸੁਸਾਈਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਸੁਸਾਈਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਸ ਸਕੱਤਰ ਜਗਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਜਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਈਟੀ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਕਰਨਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਰਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖੁੱਲ੍ਹ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਮੱਦੀ, ਪਰਵੀਨ ਸੀ, ਡਾ. ਜੇ. ਐਸ. ਸੋਨੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਮੀਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਮੋਡਮ ਅਰਵਿੰਦ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੋ. ਸੋਨੀ, ਜੋਤੀ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਹਨਦੀਪ ਅਰੰਝਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸੁਸਾਈਟੀ ਵਲੋਂ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਵੇਂ

ਆਏ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਸੁ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਮਾਰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗੀਤਮਈ ਬਣਾਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਮੱਦੀ ਨੇ ਆਏ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਸਾਈਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੇਠ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਰਿਸ਼ੀਕੋਸ਼, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਚੋਣ ਲਈ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਬਾਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ' ਦੀ ਗੁੱਜ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿੱਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਕੇਂਦਰੀ ਸਾਂਚ ਵਿਉਂਦੇ (ਸੀਬੀਆਈ) ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਦਿੱਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿਲਕਾਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੇ. ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿਲਕਾਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੇ. ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿਲਕਾਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੇ. ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ ਦੀ ਨੂੰਹ ਤੇ ਪੁੱਤ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ, ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਬੰਨੀਡਾ ਤੋਂ ਲੜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ

ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮਲੂਕਾ ਦੀ ਨੂੰਹ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਦਲ ਬਦਲੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਲਗਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿਰ ਕੱਢ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਮਲੂਕਾ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਮਪੁਰਾ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਮਲੂਕਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਿਆਤ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਪੈਣ ਹੈ।

ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੰਨੀਡਾ ਤੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੈਂਬਰ ਹਰਜਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਵਿਰੁੱਧ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਦੀਪ ਪੁਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ ਦੀ ਨੂੰਹ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ ਅਰੁਣੇ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਅਸਤੀਫਾ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਮਪਾਲ ਕੌਰ ਜੀ ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਅਰੁਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਤੀਫਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਜਿੰਨੀ ਕਾਹਲੀ ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਬਣਨ ਦੀ ਸੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸਮਝ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਖਤਰੇ 'ਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਵੱਲੋਂ ਪੀ.ਏ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਗੰਮਲ ਟਾਈਮਮਾਨੀਟਿਗਿਰ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੀ.ਏ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਰਗਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੀਅਲ-ਟਾਈਮ ਅਪਡੇਟਸ ਲਈ ਐਂਡਰਾਇਡ ਅਤੇ ਆਈ.ਓ.ਐੱਸ. ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਰਵਰ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਟੈਕਨੋ-ਆਧਾਰਤ ਅਕਸੈਸ ਐਲਗੋਰਿਦਮ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਣਕ ਦੇ ਸੀਜਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਾਭਾ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਵ ਮਾਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ

ਨਾਭਾ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟਰਾਲੀ ਤੋਂ ਡਸਲ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਡਸਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇਵ ਮਾਨ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਨਾਭਾ ਨੇ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਨਾਭਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚੀਤ ਸਿੰਘ ਅਲਚੌਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਕੀਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਰਦਾਨੇ ਦੀ ਥਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਢੱਠ ਢਾਢਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਭਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਠੱਕਦਾਰ ਨੂੰ ਲੋਥਰ ਦੀ ਥਮੀ ਤੁਰੰਤ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਸੀਲ ਕਰ ਦੇਣ: ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਪਟਿਆਲਾ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਸੀਲ ਕਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੀ ਸੁਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡਟੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਾ ਭਾਜਪਾ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਪ੍ਰ. ਸੁਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੀੜਾ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਇਆ। ਪ੍ਰ. ਸੀੜਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਪਿੱਛੇ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰ. ਸੀੜਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰ. ਸੀੜਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਪੱਨਵਾਣੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ

ਵਿਚਾਲੇ ਲੜਾਈ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹੀ ਝੱਲੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਆਧਾਰਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡੱਟ ਕੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚਲ ਕੇ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਚੋਣ ਅਮਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਥਿਨ ਸੀ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2024 ਲਈ ਪੋਲ ਐਂਕਟੀਵਿਟੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਿਸਟਮ (ਪੀ.ਏ.ਐੱਮ.ਐੱਸ.) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜਿਹਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੀ.ਏ.ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਮੌਕੇ ਪੋਲ, ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋਣ, ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਆਦਿ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਕ ਸਮਰਪਿਤ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੀਏ ਸੈਕਟਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਪੌਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ

ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਬੀਦ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਬੀਦ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸ਼ੌਧ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੀਦ ਉਲ ਫੀਤਰ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ

ਨਿੱਝਰ ਗੱਤਿਆ ਕਾਂਡ : 'ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ' : ਟਰੂਡੋ

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਲ ਦੀ ਸਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਿੱਝਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ੂਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਕਣਕ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੀਐੱਸਪੀਸੀਐੱਲ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ

ਮੁਹਾਲੀ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਿਮਟਿਡ (ਪੀਐੱਸਪੀਸੀਐੱਲ) ਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਲਪਲਾਈਨ ਵਟਸਐਪ ਨੰਬਰ 9646106836 'ਤੇ ਖੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀਆਂ, ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਲਟਕਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਪਾਰਕਿੰਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦੇ ਨੰਬਰ 9646106835 ਅਤੇ 1912 'ਤੇ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਤੇ 38 ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਲੱਚਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੁਬਕਰ ਜਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਚੂਰ-ਚੂਰਾ ਸਥਿਤ ਮੁਸਲਿਮ ਸੂਫੀ ਦਰਗਾਹ ਸ਼ਾਹ ਨੂਰਾਨੀ 'ਤੇ ਜਾ ਰੋਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੱਸ ਖੱਬ 'ਚ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਲਕ ਨੇ ਤਿੱਖੇ ਮੌੜ 'ਤੇ ਸੋਤਲਨ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਏਡੀਬੀ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ 7 ਫ਼ੀਸਦ ਮਿੱਥਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਏਡੀਬੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ (ਏਡੀਬੀ) ਨੇ ਅੱਜ ਚਾਲੂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024-25 ਲਈ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੁੱਲ ਖਰਚੇ ਉਤਪਾਦ (ਜੀਡੀਪੀ) ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਸੱਤ ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 6.7 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024-25 ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਅਨੁਮਾਨ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022-23 ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ 7.6 ਫ਼ੀਸਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਦੇ 6 ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ, ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਭਾਰੀ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ

ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਗੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਇਸ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ. ਜ਼ੋਬੋਰ ਨੇ ਹੱਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈਵਿਟ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੜ੍ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਬੱਸ ਪਲਟਣ ਕਾਰਨ 6 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ 20 ਜ਼ਖ਼ਮੀ, ਫ਼ਰਾਰ ਡਰਾਈਵਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਕਰਾਚੀ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਿੰਧ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇੜੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਬੱਸ ਡੁੱਬੀ ਖੱਬ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਘੱਟ-ਘੱਟ 6 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। 17 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਮਨੋਹਰਪੁਰ ਵਿਖੇ 52 ਪ੍ਰਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਇਤ

ਮੁੱਖਬੰਧੀ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਇੱਥੇ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਗਾਦਿਕ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਲ ਪਾਂਡਿਆ ਦੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾ ਵੈਭਵ ਪਾਂਡਿਆ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਵੈਭਵ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗਾਦਿਕ-ਕਰੁਣਾਲ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ 'ਚ ਕਰੀਬ 4.3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 37 ਸਾਲਾ ਵੈਭਵ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਫਰਮ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 4.3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ਼ਬਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਗਾਦਿਕ-ਕਰੁਣਾਲ ਨੂੰ ਕਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਸਿਲ ਕੇ ਪੈਲੀਮਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਜੀ ਦਾ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵੈਭਵ ਨੇ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਅਸਲ ਮੁਨਾਫਾ ਘਟ ਗਿਆ। ਕਰੀਬ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੈਭਵ ਨੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 33.3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਾਦਿਕ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਲ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਖਬੰਧੀ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਖਾ ਨੇ ਵੈਭਵ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਮਨੋਹਰਪੁਰ ਵਿਖੇ 52 ਪ੍ਰਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਇਤ

ਗੋਰਗਸਟਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਮੱਗਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗੋਰਗਸਟਰ ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 6 ਗੋਰਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ 3 ਪਿਸਟਲ 30 ਬੋਰ, 3 ਕਾਰਤੂਸ, ਇਕ ਕੱਟਾ 315 ਬੋਰ ਸਮੇਤ 2 ਕਾਰਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਵਾਰਚੁਨਰ ਅਤੇ ਵਰਨਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਵਿਵੇਕਕੁਮਾਰ ਸੋਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਗਰਾਓ ਐੱਸ. ਪੀ. ਆਈ., ਗੁਰਦਿਵ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐੱਸ. ਦੀ ਹਿੰਮਤਮਾਈ ਹੇਠ ਮੱਗਾ ਸੀ ਆਈ. ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਠਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਗੋਰਗਸਟਰ

ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਲੁਟੇਰੇ, ਫਿਲਮੀ ਅੰਦਾਜ਼ 'ਚ ਬੱਚੀ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਰੱਖ ਕੀਤੀ ਵਾਰਦਾਤ

ਵਤਰਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, 12 ਅਪ੍ਰੈਲ - ਕੌਮੀ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਵਿਉਂਦੇ- ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਤਰਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਦੋ ਨਕਾਬ ਪੋਸ਼ ਲੁਟੇਰੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ। ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਬੱਚੀ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਰੱਖ ਕੇ ਲੁੱਟ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੱਜਮਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਦੇ

ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਰੱਖ ਕੇ ਤਿੰਨ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਹੀ ਲੈ ਲਏ। ਫਿਲਮੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ ਕੰਦ ਹੋ ਗਈ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲਾ ਸਥਾਨ ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਤੋਂ ਮਾਤਰ ਕੁਝ ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪੁਲਸ ਅਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਸਾਰੇ ਫਟਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਦੀ ਚਾਬੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਮਹਿਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਲੀ ਦੀ ਚਾਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਤਾਂ ਵੇਸੇ ਹੀ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।

ਗੋਰਗਸਟਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਮੱਗਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗੋਰਗਸਟਰ ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 6 ਗੋਰਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ 3 ਪਿਸਟਲ 30 ਬੋਰ, 3 ਕਾਰਤੂਸ, ਇਕ ਕੱਟਾ 315 ਬੋਰ ਸਮੇਤ 2 ਕਾਰਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਵਾਰਚੁਨਰ ਅਤੇ ਵਰਨਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਵਿਵੇਕਕੁਮਾਰ ਸੋਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਗਰਾਓ ਐੱਸ. ਪੀ. ਆਈ., ਗੁਰਦਿਵ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਐੱਸ. ਦੀ ਹਿੰਮਤਮਾਈ ਹੇਠ ਮੱਗਾ ਸੀ ਆਈ. ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਥਾਣੇਦਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਠਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਗਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਗੋਰਗਸਟਰ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ: ਜਥੇਦਾਰ ਜੱਸਲ

ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਲਾਹੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਵਡਮੁੱਲੇ ਗੋਦਾਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸੇ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਆਵੇਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਨੇ ਸਿਖ ਕੋਮ ਨੂੰ ਤੱਕੜੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਰੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਾ ਕਰਕੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ ਉੱਚ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਮਰਨ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਬਰਕਤਾਂ ਹਨ।

‘ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ’

-ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਸਾਹਟ

KHALSA
SINCE 1699

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਲਈ ਇਕ ਮੌਲਿਕ ਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਧਰਮ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖੀ ਜਿੱਥੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕਲਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਿਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ ਇਕ ਥਾਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਾਲਾ ਤੇ ਖੰਡਾ ਇੱਕ ਥਾਂ ਵੇਖਿਆ। ਦੂਰ-ਦਰਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਆਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਤੀ ਦਾ ਸਬਕ ਦਿੱਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਬਰ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰਕ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ। ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤ ਬਣਨਾ ਸਿਖਾਇਆ, ਕਿਪਾਨ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਬਣਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਮੀ ਦਾ ਦਿਆਵਾਨ ਗੁਰਮੁਖ, ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਤੇ ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤ ਸਕੇ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਪਲਾਨ ਉਲੀਕਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨਾ ਕੇਵਲ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪੀਨਤਾ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਸਗੋਂ ਦੋਸ਼ ਚੁਕਲੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਜਾਮਨ ਬਣਨ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਅਤੇ ਸਮਾਥਿਕ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਚੇਤਨਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵੇਦੀ ਨਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸਮੇਂ ‘ਨਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ’ ਕਹਿ ਕੇ ਰਖੀ ਸੀ। ਰੱਬੀ ਏਕਤਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ‘ਮਨ ਤੂ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਛਾਣਾ’ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਉੱਤੇ ਬਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਸਥਾ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਨਤਾ ਉਸ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਬੜਾ ਭਿਆਨਕ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਕ ਮਹਾਨ ਵੀਰ ਯੋਧਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼, ਧਰਮ, ਕੌਮ ਲਈ ਲੜ ਸਕੇ। ਐਸੀ ਦਰਦਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ - ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰਮ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਲਗਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਪਿਆਰੇ’ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ :-

- ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਹੈ ਖਾਸ ॥
- ਖਾਲਸਾ ਮਹਿ ਹਉਂ ਕਰਉ ਨਿਵਾਸ ॥
- ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੇ ਮੁੱਖ ਹੈ ਅੰਗਾ ॥
- ਖਾਲਸਾ ਕੇ ਹੋ ਸਦਾ ਸਦ ਸੰਗਾ ॥
-
- ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ ॥
- ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ ॥

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਦੀ ਮੁਰਦਾ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਜੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਰਜ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੀਨ ਹੀਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਉਹ ਜੋਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਇਕ ਨਵੀਨ ਚੇਤਨਾ ਭਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਪਾ ਕੇ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾ ਕੇ ਲੜ ਸਕੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼, ਧਰਮ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜੋ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਸੰਧ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼, ਧਰਮ ਲਈ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ - ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ - ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਨਹੀਂ ਵਿਚ ਚਿਣਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਨ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰਬੰਸ ਦੇਸ਼ ਧਰਮ ਕੌਮ ਲਈ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ‘ਮਾਨਸ ਕੀ ਸਾਤ ਸਭੇ ਏਕੋ ਪਹਿਚਾਨਥੋ’ ਦਾ ਅਮਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

- ਗੁਰੂ ਵਾਕ ਹਨ :-
- ਦੇਹੁਰਾ ਅੰ ਸਮੀਤ ਸੋਈ,
 - ਪੁਜਾ ਅੰ ਨਿਵਾਸ ਓਗੇ,
 - ਮਾਨਸਾ ਸਭੇ ਏਕ ਪੇ
 - ਅਨੇਕ ਕੇ ਭੁਆਉ ਹੋ ॥
 - ਹਿੰਦੂ ਕਉ ਤੁਰਕ ਕਉ,
 - ਰਾਵਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਹੀ,
 - ਮਾਨਸ ਕੀ ਸਾਤ
 - ਸਭੇ ਏਕੋ ਪਹਿਚਾਨਥੋ ॥

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਅਮਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ (ਦੂਜੇ) ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ, ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :-

ਵਹਿ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਮਰਦ ਅਗੰਮਤਾ ਵਰਿਆਮ ਅਕੇਲਾ ॥
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ ॥

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਾਰਜ

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਮੌਰੀ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ‘ਸਿਰ ਦੀਜੈ ਕਾਇ ਨਾ ਕੀਜੈ’ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵੀ ਵਾਲੇ ਦਿਹਾੜੇ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਕਰਤਾ ਪਰਚਾ ਪਾਇਆ। ਸਿੱਖ ਸੂਰਮੇ ਆਪਣੇ ਸੀਸ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜ ਕੇ ਇਸ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਚੰਗਿਆਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਭਾਂਡਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵਕਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਤਪਾਤੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਭਸਮ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਰਣਜੀਤ ਨਗਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਡੱਕੇ ਵੱਜਣ ਦੀ ਚੇਰ ਸੀ ਕਿ ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਲੜਾਕੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਤਕਦੀਰਾਂ ਜਾਗ ਪਈਆਂ। ਬਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਫੂਫ ਫੂਫ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਟੁੱਟਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਇਸ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੌਜ ਨੂੰ ਉਚ ਨੀਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਟੋਏ ਟੋਏ ਪਰਥੇ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣਾ ਲਈ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਬੜੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਘਾਲਾਂ ਘਾਲੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਹਰਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪ ਗੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸਿਖਾਈਆਂ। ਉੱਚੇ ਤੇ ਸੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਆਦਰਸ਼ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ ਵਿਚਲਾਕੀ ਆਮਾਦਾਂ ਤੇ ਆਪ ਚੱਲ ਖਾਲਸੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ, ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਵਰਤੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਨਾਲ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਚ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪ ਉਸਦਾ ਚੇਲਾ ਬਣਨਾ ਲੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ :-

ਰਹਿਣੀ ਰਹਿਣੀ ਸੋਈ ਸਿਖ ਮੋਰਾ ॥
ਉਹ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂ ਉਸ ਕਾ ਚੇਰਾ ॥

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ 1699 ਈਸਵੀ ਦੇ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੌਜ ਆਇਆ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅੱਖ ਨੇ ਨਾ ਪਹਿਚਾਨ ਕਰੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੀ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਲੌਕਿਕ ਖੇਡ ਦਾ ਭੇਦ ਉਦੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਜਦੋਂ ਇਕ, ਇਕ ਖਾਲਸਾ ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਚਮਕੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਚੱਲ ਲੱਖ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਕਰ ਵਿਚਾਇਆ। ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਚੌਲ ਲੱਖ ਫੌਜ ਦਾ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਗੁਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਗੀਆ ਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਹੀ ਲੜਦੇ ਰਹੇ। ਪੰਛੇ ਬਾਣੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਦਿਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਇਆ ਹੀ ਖੁੱਲ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਨਾਂ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮੌਜ ਆਇਆ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਜਿੱਥੇ ਲੁੱਟੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾੜਵੀ ਜੰਮਣ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਲੁੱਟ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਸੇ ਦਾ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਧੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸੱਚ ਤੇ ਇਨਸਾਫ ਅਖੌਤੀ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ

ਦਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਹੋਈ। ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸਾਜੇ ਜਾਣਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ‘ਸਿਰੁ ਪਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ’ ਦੇ ਅਦੁੱਤੀ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜੀਵਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਬਣਾਇਆ। ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਪਰਉਪਕਾਰ ਲਈ ਜੀਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸੰਤ ਦੀਆਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣੀ ਹੈ ਪਰ ਦੀਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਸਦੇ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਰਾਏ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇਸਦੇ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਉਤੇ ਜਬਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਦੜ ਵੱਟ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਹਿਣਾ ਸਗੋਂ ਜਬਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਣਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇਣੀ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਪਰਾਏ ਧਨ ਤੇ ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਮਾਰਨਾ ਜਾਂ ਖੋਹਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂਬਾਕੂ, ਸ਼ਰਾਬ, ਅਵੀਮ, ਪੰਜ ਤੋੜਾਏ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਸਰਬਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ, ਸਰਬਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ, ਸਰਬਤ ਲਈ ਇਨਸਾਫ ਮੰਗਣ, ਸਰਬਤ ਲਈ ਸੁੱਚ ਇਛਾਵਾਂ, ਸਰਬਤ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ, ਸਰਬਤ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੱਥ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਕਕਾਰੀ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਰੱਖਣੀ, ਪੰਜ ਕਕਾਰੀ ਵਰਦੀ ਵਿਚ ਸੱਜਣਾ, ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਸਦਾ ਹੀ ਸੱਚਾ ਤੇ ਧਰਮੀ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ‘ਗੁਰਸਿੱਖ ਮੀਤ ਚਲਹੁ ਗੁਰ ਚਾਲੀ’ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਚਿਆਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਖਾਲਸਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਖਾਲਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਇਹੋ ਅਮਲ ਰਾਹ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਇਕ ਨਿਰਾਲੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਦਾ ਸਨੌਹ ਹੈ ਇਹ ਅੰਦਰਲੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਣਾ, ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਤੇ ਵੱਡ ਛੱਕਣਾ ਇਸ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੰਗਣਾ, ਵਿਹਲੇ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਪੁਜਾ ਦਾ ਧਾਨ ਖਾਣਾ ਪਾਪ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਨਾ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਝੂਠ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਵੀ ਸੱਚ ਅਤੇ ਵੇਖਣਾ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਸੋਚਣੀ ਵੀ ਸੱਚੀ ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਸੱਚੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪਾਖੰਡੀ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਰੜੀ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਾਂਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਮਨ, ਇਕ ਚਿਤ ਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਜਪਦੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਟ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਬਣ ਤੇ

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਾਂਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਮਨ, ਇਕ ਚਿਤ ਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਜਪਦੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਟ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਬਣ ਤੇ

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਾਂਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਮਨ, ਇਕ ਚਿਤ ਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਜਪਦੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਟ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਬਣ ਤੇ

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਾਂਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਮਨ, ਇਕ ਚਿਤ ਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਜਪਦੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਟ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਬਣ ਤੇ

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਾਂਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਮਨ, ਇਕ ਚਿਤ ਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਜਪਦੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਟ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਬਣ ਤੇ

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਾਂਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਮਨ, ਇਕ ਚਿਤ ਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਦੇ ਜਪਦੇ ਆਤਮਿਕ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਟ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਬਣ ਤੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ

ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਾਂਗ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ‘ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ’ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਹੈ। ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਮਨ, ਇਕ ਚਿਤ ਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਸੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਾਮ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਜਪਦ

ਨਵੀਂ ਸਮਾਜ ਬਣਤਰ ਦੇ ਸਿਰਜਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਮਾਜ-ਬਣਤਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਸੀ? ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ?

ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਿਆਪਨ ਸੁਚੱਜਾ ਅਤੇ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਰਾਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਕੱਲਾ ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਤੇ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਉੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ, ਕਰਤੱਵਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਜੀਵ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਆਪਣੇ ਵਰਣ, ਰੰਗ, ਜਨਮ, ਖ਼ਾਨਦਾਨ, ਵਿਦਿਆ, ਤਾਕਤ, ਦੌਲਤ, ਨਕਸ਼ ਅਦਿਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰਬਰਾਬਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇਹੋ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਰਚਣ ਵਾਲਾ ਮਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬੱਲੇ ਛੱਤਰੀ ਹੋਏ, ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬੱਲੇ

ਵੈਸ਼ ਜਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੀਆਂ ਜੰਘਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਚ-ਨੀਚ ਦਾ ਇਹ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਦੋਸ਼ ਹਰ ਕੌਮ ਤੇ ਹਰ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਵਾਸੀ ਗੋਰੇ, ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਭੂਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਦਾ ਵੱਡਾ ਤੇ ਉੱਚਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹੀ, ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਸੰਪੂਰਣ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤ੍ਰਯਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗ, ਵਰਣ, ਕਿੱਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਜਿਹੜੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇਵਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬਾਹਰਲਾ, ਦਿਖਾਵਾ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਮੂਲਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਿਸਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕ ਅੰਗਾਂ, ਉਪ-ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਕ ਪਰਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਉਸੇ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਉਸੇ ਵਿਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਅੰਗ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਦੀ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਮੁੜ ਨਦੀ ਵਿਚ ਹੀ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪੁੜ ਦੇ ਗੁਬਾਰ ਫਿਰ ਪੁੜ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਧਰਮ, ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬੱਲੇਬਾਲਾ ਸਦਾ ਹੀ ਉੱਚੀਆਂ ਜਾਤਾਂ, ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ, ਚਿਹਾਨਾਂ ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੁਲਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਹਰ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਧਰਮ ਦਾ ਰਾਜ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਅਧਿਆਤਮਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਅਤੇ

ਨੁਕਰਾਏ ਗਏ, ਲੜਾਏ ਗਏ, ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਰਾਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮ, ਅਨਿਆਂ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਅੰਨੇ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। 'ਰਾਜੇ ਸੀਹ ਮੁਕਦਮ ਕੁਤੇ' ਆਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਿਆ ਵੀ ਸੀ। ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਪੁੰਗਰਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਗਠਨ ਜੰਬੋਥੀ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਉਭਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਜੰਬੋਥੀ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿੰਦੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦੱਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਆਮ ਪੰਥਾਂ, ਮਤਾਂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਨੇ ਜਿਸ ਨਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਹ ਕੇਵਲ ਸੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਵੀ ਬਣਨਾ ਸੀ। ਸੰਤ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਰਾਜਸੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਸੱਤਾ ਉਭਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਦਿੱਲੀ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਹੋਣ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਦੁਨੀਆਵੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਅਖਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਇਕ ਸਵਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਜੇਹੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਦੀ ਕੌਠੀ ਵੀ ਨਵੀਂ ਬਣਤਰ ਬਣਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ? ਉਸ ਵਿਚ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਆਏ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਰਗ ਦਾ ਹੀ ਬੱਲ ਬਾਲਾ ਰਹੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੁਝ ਦਖਲ ਰਹੇਗਾ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹਿ ਦੇ ਜਲਾਓ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਲਚੀਲੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਗੁਲਾਮੀ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਭੋਗ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸਿਰ ਕਸ਼ਤਰੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਬੰਦੀਆਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਵੀਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਅਤੇ

ਸੀ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲਗਭਗ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖੱਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਦਰ ਜਾਤੀ ਦੇ ਚਮਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ, ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸੀ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧ ਸੀ, ਉਸ ਪਿਛੇ ਇਕ ਕਾਰਣ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ

ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਮਝਦੇ। ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਪੰਡਿਤ ਕੇਸ਼ੋ ਦਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬੜਾ ਕਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੁਦਰ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹੀ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 'ਸੋ ਵ ਕਰੀ ਇਨਹੀ ਕੀ ਭਾਵਣ' ਅਤੇ 'ਜੁੰਮ ਜਿਤੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ' ਵਾਲੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ

ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਕਰੜੇ ਗਰੀਬ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪਏ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਰਾਜ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬੜੇ ਨੂੰ ਦੇ ਪਾਸਿਓਂ ਬੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਉਹ ਸੁਦਰ ਜਾਂ ਨੀਚ ਜਾਤ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ ਉਹ ਗੁਲਾਮ ਹਿੰਦੂ

ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਹੀਣਾਤਾ ਭਾਵ ਨਾਲ ਭਰੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵੈਥਵ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਬਣਾਵਾਂਗਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤਿ ਲੜਨ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਕੁਲ ਵਿਚ ਕਦੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਉਸ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਹੀਂ ਆਈ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾਵਾਂਗਾ। ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਤੇ ਨਵੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਬੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੋਵੇ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਗਿਣਾਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ 'ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸੁਪਨ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਆ ਕੇ ਪੁਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰਕ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜਾ ਆਏ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਦਸਵੇਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਰਾਹ ਵਿਚ ਬਣਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਰੀਬ ਤੁਰਕ ਉਹ ਸਾਰਾ ਸਾਥੋਂ ਕੋਲੋਂ ਖੋਲ੍ਹ ਲੈਣੇ ਸਨ। ਸਗੋਂ ਪੁਤਕਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕੀਂ ਸਨ। ਸਾਥੇ ਵਿਚ ਇਤਫਾਕ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਢਫਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੀਏ। ਕੇ ਇਹ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਸਿੱਖ ਬੜੇ ਅਧੀਰ ਹੋ ਕਰਨਾ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਏ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਮੁਗਲ, ਪਠਾਣ ਤਾਕਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਬੜੇ ਵੀਰ ਹਨ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਚਮਤਕਾਰ ਸੀ। ਗਿਆਤਾ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੱਤਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਗਲਾਂ-ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਅਗਿਆਨੀ ਪਠਾਣਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸੀ ਜਾਂ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਮੌਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸ਼ਰਾਬ ਕਬਾਬ ਉਢਾਏ ਹਨ। ਉਹ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗਰੀਬ, ਪੰਡਿਤੀ ਤੇ ਬਿਆਤ ਵਰਗੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੱਕਰੀ, ਚਿੱੜੀ, ਤਿੱਤਰ ਵਰਗੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਲੜ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੀ ਕੋਥਣ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਕਣਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੀਣ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਤੁਰਕਾਂ ਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋਲੋਂ ਕਿਉਂ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਰੀਬ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ। ਬੜੇ ਦੱਬੂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਰੂਪਾ, ਭੁਧਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਚਰਣ ਪਾਹੁਲ ਨੂੰ ਕੀੜ੍ਹ, ਕਾਲੂ, ਮੰਨਾ, ਪੰਨਾ, ਗੋਧਾ, ਲਾਲੂ ਖੰਭੇ ਬਣੇ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਹੁਲ ਵਿਚ ਵਰਗੇ। ਤੀਜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਸੋਲੀ ਟੋਪੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਬਣਾ ਪਗੜੀ-ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੱਚਿਆ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਿਰ ਤੇ ਕੇਸ ਚੱਪਣ ਦੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਤੀ ਕਰਮ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੋਹੇ ਦਾ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਸ਼ਤਰੀਆਂ ਕੜਾ ਪੁਆਇਆ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਵਾਲਾ ਤੇਜ ਭਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਪੰਜ ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਸ਼ਤਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਸ ਵੰਗ ਦੀ ਸਮਾਜ ਬਣਤਰ ਮਿਲੇਗਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੀਰ ਰਸ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜੋਕੀ ਸੋਚ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹ ਜਾਏਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਉਸੇ ਸੋਧ ਵਲ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ, ਖੇਡਣਾ ਸਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਤਾ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛੜੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੱਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ, ਸਮਾਜ ਤੇ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਤੁਰਕਾਂ ਰਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਰੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਜਨਾ ਕਰਾਂਗਾ।

ਅਜੋਕੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਬਣਦੇ ਇਹ ਖ਼ਾਲਸਾ ਮਹਾਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇਜਸਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਲੜਨ ਸਰਣ ਤੋਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਨਾ ਉਸਨੂੰ ਲਾਜ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰਿਆ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕੀਂ ਵੱਡਿਆਂ ਉਗਲਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿੱਕੀ ਉਗਲ ਵਿਚ ਉਗਰੀ ਪਾ ਕੇ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਵੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜ਼ਣਾ - ਇਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਾਰਜ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਰੰਤ, ਇੱਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਚੋਟ ਨਾਲ ਔਲਾਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਚੁਕਦਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਚਾਰ ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਟੋਟਾ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੌਧੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਚੁੱਕ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪੰਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪੜ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਥਾਪਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰ ਕਰੜਾ ਪਹਿਰਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਭ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰੀ ਛੁਪ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕੀਤਾ।

ਉਸ ਦਾ ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਸਸਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਖਾਤਰ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚਲੀ ਜਾਵੇ (ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕੀਬ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਬੇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਲੰਬੀ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗੋਠੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਦੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਲੱਦੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਗੋਠਿਆਂ ਦਾ ਕਾਫਲਾ ਲੈ ਉਸ ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪਿਆ ਜਿਥੇ ਕਿ ਨੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਸੀਸ ਸਰੀਰ ਪਤਤੀ ਉਪਰ ਪਿਆ ਸੀ। ਗੋਠੇ ਤਰਕੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਜ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਪੁੜ ਉਠਾਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਾਦਰੀ ਚੌਕ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਕੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਗਾਡੀਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਗੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਉਠਦੀ ਪੁੜ ਨੇ ਮੁਗਲ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਲਣ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁਰਾ ਹਟਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਲੁਥਾਣਾ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਹੀ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਏਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੰਬੀ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਿਗਾਹੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪੜ ਕਪਾਹ ਵਾਲੇ ਗੋਠੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਲੁਕਾ ਛੁਪਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ

ਕਦੋਂ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। "ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕਮਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।" ਗੋਠਿਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਥੋਂ ਹੀ ਉਹ ਲੰਬੀ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਦੌੜ ਪਏ। ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਕੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਰੋ ਪਿੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਬੁੱਧ ਬਣ ਮੁਗਲ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਚਾਦਰੀ ਚੌਕ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਇੱਕ ਕੋਠ ਦੀ ਗਾਰਗ ਵਿੱਚ ਪਾ ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਵਿਥਿਆ ਭਾਈ ਲੰਬੀ ਸ਼ਾਹ ਵਣਜਾਰਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਹੋਇਆਂ ਨੇ ਸੁਣਾਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਲੰਬੀ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੱਚ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤਾਂ ਜਾਣੀਜਾਣ ਹਨ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਹ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਲੰਬੀ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੂਝ ਬੂਝ, ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਾਕਾਰਤਾ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਔਸਾ ਸਿੱਖ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਖਲਤਾ ਵੀ ਛੁਪ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ।

ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਸੋਚੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 30 ਮਾਰਚ 1699 ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲਈ ਪਰਵਾਨੇ ਭੇਜੇ। ਉਸ ਦਿਨ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਟੋਜ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾਨ ਮਿਆਨ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਪੁਕਾਰਿਆ "ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸੀਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।" ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਅੱਗੇ ਆ ਜਾਵੇ।" ਸਦੋਂ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਯਾਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਲੱਗੇ ਤੰਬੂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਅਦੱਰ ਤਲਵਾਰ ਚਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਲਹੂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਸਟੋਜ ਉਤੇ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੀਸ ਮੰਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪੁਸ਼ਾਕੇ ਪੁਆ, ਤੰਬੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਹ ਪੰਜ

ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਨਵੀਸ ਗੁਲਾਮ ਮੌਰੀ-ਉ-ਦੀਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਜ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ 'ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਮਤ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਕੇ ਇਕੋ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲੋ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਤਭੇਦ ਮਿਟਾ ਦਿਓ। ਚਾਹ ਵਰਣਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸੂਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਨ, ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਵਰਤਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਿਲਾਪ ਕਰੋ। ਗੰਗਾ ਅਤੇ

ਜਮਨਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਓ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਲਿਆਓ। ਸਭ ਜਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ ਖਾ, ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਵਧਾਓ। ਕਿਸੇ ਵਲ ਨਫਰਤ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾ ਰੱਖੋ।' ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਰਾਰ ਹਨ : ਕੇਸ, ਕੰਘਾ, ਕੜਾ, ਕੱਛਾ ਅਤੇ

ਕਿਰਪਾਨ। ਤਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਦੇ ਵਾਲ (ਕੇਸ) ਨਾ ਕਟਵਾਉਣਾ। ਕੇਸ ਜੋ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ, ਕੰਘਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੜਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸੋਨੇ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੜਾ ਫੈਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਇਸਪੈਕਟਰ (ਰਿਟਾ.)

‘ਵਾਰੁ ਵਾਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ’

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪ੍ਰਿਭਾ ਸੰਪੰਨ ਵੀਰ ਯੋਧਾ, ਸ਼ੇਸ਼ਨ ਕਵੀ, ਉੱਚ ਕੌਤੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1699 ਈ. ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਕ ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ, ਇਕ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਗੌਰਵਾਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸਤਿਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਚੇਤਨਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਵੱਢੀ ਨਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸਮੇਂ 'ਨਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ' ਕਹਿ ਕੇ ਰਖੀ ਸੀ।

ਰੱਬੀ ਏਕਤਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿੱਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਬੋਧ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨ ਤੁ ਜੱਤ ਸਰੂਪ ਹੋ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ਕਹਿਕੇ ਉਸੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਉੱਤੇ ਬਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ, ਮਨੁੱਖੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸੰਬੋਧ ਦਿੱਤਾ।

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਸਥਾ ਕਾਫੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀਕਰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਨਤਾ ਉਸ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਬੜਾ ਭਿਆਨਕ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਵੀਰ ਯੋਧਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼, ਧਰਮ, ਕੌਮ ਲਈ ਲੜ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਦਰਦਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ 1699 ਈ. ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ - ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਿਮਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰਮ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਸੰਧ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਉਦਾਹਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼, ਧਰਮ ਲਈ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ - ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੁੱਧ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀਕਰਨ ਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਸੱਚੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ - ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਚੌਧਰ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਅਮਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ-ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਦਾ ਅਮਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ-ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਅਮਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ-ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਅਮਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ-ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਅਮਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਸਥਾ ਕਾਫੀ ਚਿੰ

ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ

ਧਰਤੀ, ਯਨ ਨਾ ਆਪਣਾ...

ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਮੱਸਿਆ ਵਧਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਘਟਾ ਕੇ ਦੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਲਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਵਰੇਜ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਟਾਈਮ ਬੀਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਤੋਂ ਲਾਚਾਰ ਅਤੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਤੰਗੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਬੁਢੇਗੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੁਸ਼ੀਬਤ 'ਚ ਫਸ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 30 ਕਰੋੜ ਬੁਢੇਗੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 80 ਤੋਂ 90 ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕਈ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਹਰ ਸੰਭਵ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੁਢਾਪ 'ਚ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ।

ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਕੀ ਐੱਨਪੀਐੱਸ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਹਿਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਲੋਕ ਇਸ 'ਚ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ। ਐੱਨਪੀਐੱਸ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥ 'ਚ ਕਮਾਯਾਬ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗੱਤੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣਦਾਰੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤਕ ਅਸੀਂ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਐੱਨਪੀਐੱਸ ਦਾ ਸਸਤਾ ਵਰਜ਼ ਅਟਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ 'ਚ 1000 ਤੋਂ 5000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਕ ਦੇ ਪੰਜ ਪਲਾਨ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ 5000 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ 39 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 1318 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਫੀਸ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਐਸ਼ਿਆਰਮ 'ਚ ਜੀ ਰਿਹਾ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 40 ਸਾਲ ਤਕ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਫੀਸ 'ਚ ਬਾਅਦ ਮਹਿਜ਼ 90 ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ 'ਤੇ ਬਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ ਤਾਂ ਕੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਜੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20 ਸਾਲ ਹੋਰ ਜਿੱਤ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਕਸ਼ਾਫ਼ ਇੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਸਤੀ ਤੋਂ ਸਸਤੀ

ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ?

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਸਤਾਉਣਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਜਦੋਂ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਲੋਕ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਬੱਚਤ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਮਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਬੱਚਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ...

ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਵੀ ਇਕ ਇਨ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਸਿਸਟਮ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਸਤਾਉਣਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਜਦੋਂ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਲੋਕ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਬੱਚਤ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੈ। ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਸਾਡੀ ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ ਐੱਨਪੀਐੱਸ ਅਤੇ ਅਟਲ ਯੋਜਨਾ 'ਚ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤਾਂ 60-70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਯੇਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ

ਯੇਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਛੋਟੇ ਬੈਂਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਗਾਹਕਾਂ ਤਕ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਬ੍ਰਾਂਚ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਨਹੀਂ? ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਕ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸੇਵਿੰਗ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਸਿਰਫ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ ਖਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਕਰ

ਸਕਦੇ ਹੋ, ਬਿਨਾਂ ਨਕਦੀ ਦੇ ਕੋਈ ਸਾਮਾਨ ਖ਼ਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਚੈਕਲੈਸ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਪੈਸਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਜੁੜਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗੇਟਵੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ੁਲਕ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਇਹ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਕਾਰਡ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਡੈਬਿਟ ਅਤੇ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹੋਰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਘੱਟ ਸ਼ੁਲਕ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਮੈਕੈਨਿਜ਼ਮ ਵੀ ਦੇ

ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ 'ਐਪਲ ਪੇਮੈਂਟ'। ਇਹ ਕੁਝ ਤਰੀਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵਿੱਤੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੋਗੇ।

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਮਦਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੋ... ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਵਪਾਰੀ ਵਰਗ ਇਹ ਯਤਨ ਕਰਨ 'ਚ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਹ ਆਮਦਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਣ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਣ।

ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਵੈੱਟ ਐਂਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਰਾਜ ਆਮਦਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਆਓ, ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

1. ਇਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ

- ਈ-ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲੋਬਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇਗੇ।
- ਉਪਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐੱਮਐੱਸਐੱਮਏ ਵਾਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲਈ (ਲਘੂ ਤੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ)
- ਬਰਾਬਰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਆਯਾਤ-ਨਿਰਯਾਤ ਕੋਡ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਪੇਟੈਂਟ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਓ।

2. ਬਿਜ਼ਨਸ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ?

- ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਜ਼ਨਸਮੈਨ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਣਸਹਿਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਡੀਜੀਟੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਿਜ਼ਨਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਵਾਓ

- ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਟ੍ਰੇਡਰ ਹੋਵੋ ਜਾਂ ਹੋਲ-ਸੇਲਰ ਜਾਂ ਐਕਸਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿੱਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵੈੱਟ ਐਂਕਟ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿੱਦੇਸ਼ੀ 'ਚ ਬਿਜ਼ਨਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ 1025 ਰੁਪਏ ਦੇ ਵੈੱਟ ਐਂਕਟ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀ ਸਾਈਟ

www.aces.gov.in 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੋ, ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁਲਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ 90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਐਕਸਪੋਰਟਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਆਪਣਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਹਾਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੋਂ ਆਯਾਤ-ਨਿਰਯਾਤ ਕੋਡ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

3. ਕੌਣ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ?

- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਰਾਫਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ। ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲਿਕਾਨਾ ਹੱਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਡੇਟ, ਪੈਨ ਕਾਰਡ ਨੰਬਰ, ਆਧਾਰ, ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਡਿਟੇਲ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ

ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਵਿਊਜ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਤੋਂ ਖਾਤੇ 'ਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਜ਼ੂਲਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੈਂਕ ਨੇ ਏਟੀਐਮ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਲਕ 'ਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਐਸਬੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਵਿਸ ਚਾਰਜ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗਾਹਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ 'ਚ ਹਨ।

- ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ 100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਚਾਰਜ
- 50 ਤੋਂ 75 ਡੀਜੀਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ 75 ਰੁਪਏ ਦਾ ਚਾਰਜ
- 50 ਡੀਜੀਟੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਕਾਏ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ 50 ਰੁਪਏ
- ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਇਕ ਗਜ਼ਾਰ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ 20 ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਤਕ ਜੁਰਮਾਨਾ।

ਘੱਟ ਬੈਲੈਂਸ (ਬਕਾਏ) 'ਤੇ

- 75 ਡੀਜੀਟੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਕਮੀ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ

ਇਹ ਹਨ ਨਿਯਮ
ਬਚਤ ਖਾਤਾਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਲਕ ਨਕਦ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ

ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਲਾਈਫ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਾਫ਼ੀ ਬਿਹਤਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਓ, ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਲਾਨ ਲੈਣ 'ਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਨਾ ਆਵੇ...

ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਿੰਨੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

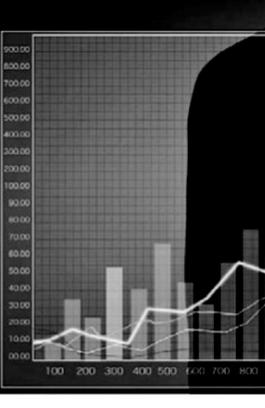
ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਮੌਤ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਬਲਦ ਹੈ। ਲਾਈਫ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਹੋਲ ਲਾਈਫ ਪਾਲਿਸੀ

ਇਹ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਲ ਲਾਈਫ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਪਾਲਿਸੀ ਜੀਵਨ ਭਰ

ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਕਰਜ਼

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਹੋ ਤਾਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤੇ 'ਚ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੁਝ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਅਗਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਲੇਖ ਜ਼ਰੀਏ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ
ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੰਨੀ ਈਐਮਆਈ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਬੈਂਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਮਦਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੀ ਸੈਲਰੀ ਸਲਿੱਪ, ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੈਲਰੀ ਅਕਾਊਂਟ ਵਾਲਾ ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਲ ਮਹੀਨਾਵਾਰ

ਦੂਜਾ ਕਦਮ

ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਕ ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਕੋਲਡਕੈਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਤ

ਤੀਜਾ ਕਦਮ
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਈਐਮਆਈ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਬੱਚਤ 'ਚੋਂ ਕੱਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੈਵਿੰਗ 15 ਗਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਈਐਮਆਈ ਕਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੀ ਨੈੱਟ ਸੈਵਿੰਗ 12,600 ਰੁਪਏ ਮੰਨੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

ਚੌਥਾ ਕਦਮ

ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਪੜਚ ਅਤੇ ਕੈਲਕੂਲੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਈਐਮਆਈ ਟੋਟਲ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਬਚਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਬੱਚਤ 12,600 ਰੁਪਏ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਮੰਨੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਈਐਮਆਈ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪੰਜਵਾਂ ਕਦਮ

ਪੰਜਵਾਂ ਕਦਮ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਸਿੱਧੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੀ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਬੈਂਕ ਅਖੀਰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿੱਧੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਸਰਕਾਰ ਵਧੀਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ

ਕਰਜ਼ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੰਨੀ ਈਐਮਆਈ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਬੈਂਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਮਦਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੀ ਸੈਲਰੀ ਸਲਿੱਪ, ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੈਲਰੀ ਅਕਾਊਂਟ ਵਾਲਾ ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਲ ਮਹੀਨਾਵਾਰ

